

Svetlo 13

Samizdat.sk

O B S A H

Panna Mária a my	5
Don Bosco nám odkazuje	8
Dejiny Cirkvi	11
Naše vzory	14
Cesta k svätosti	17
Biely Sokol	23
Hádanky	26
Kroky mladosti	27
Z misií	34
Hry	36
Mám problém	37
Robinsoniáda	43

Milí chlanci,
ne-
dávno mi jeden priateľ rozprával príhodu z vojenčiny. Rozhodol som sa, že vám ju rozpoviem.

Jedného dňa si veliteľ dal nastúpiť celú jednotku a opýtal sa:

- Je medzi vami niejaký krajčír?

Vystúpil jeden vojak a nesmo, nevediac čo ho čaká, povedal:

- Ja som Krajčír.

Veliteľ mu na to:

- Po nástupe prídeš do mojej kancelárie. Potreboval by som narýchlo opraviť sako, pretože mi je veľmi tesné.

Vojak, trochu s úsmevom, trochu so strachom odpovedal:

- Ale ja nie som krajčír. Ja sa Krajčír iba volám.

Veliteľ bol z toho mierne sklamaný, no nakoniec všetko dobre dopadlo.

Na prvý pohľad je to smiešna príhoda, však? No môžeme si z nej vziať poučenie aj do nášho života.

Kedysi priezviská naozaj charakterovali človeka - jeho vzhľad, vlastnosti alebo zamestnanie. No dnes to už neplatí. Tak napríklad Krajčír nemusí vedieť šiť šaty, Pekár pracovať v pekárni, Dobrovič môže mať aj veľmi zlú povahu, Malý môže merať aj 2 metre a Chudík vážiť aj 120 kíl. Podobných príkladov by sme mohli uviesť oveľa viac; aj sami na ne prídete.

Na všetkom je zaujímavé to, že nikoho z nositeľov týchto mien netrápi, že jeho meno sa nezohoduje so skutočnosťou. A je to celkom normálne, už sme si na to všetci navykli.

No existuje jedno meno, ktoré by malo vždy vystihovať človeka - jeho vlastnosti, správanie, životné postoje. A nikdy by sme nemali pripustiť, že to môže aj neplatiť. To meno znie KREŠTIAN. Dostal ho každý z nás pri krste. Ono by nás malo vždy a všade charakterizovať a my by sme ho mali prežívať tak, aby ľudia okolo nás hovorili: "Aha, to je kresťan! Preto takto koná."

Chlapci, zamyslite sa napríklad, či sa správate ako kresťania v škole. Či sa pociťovo pripravujete na vyučovacie hodiny, či domáce úlohy píšete naozaj doma, či na hodinách nepodvádzate. A toto je iba jedna oblasť, v ktorej máme prakticky prežívať meno "kresťan". A čo vzťah k rodičom, kamarátom, využívanie voľného času, apoštolát? Poznali by iní vo vás kresťanov?

Nech už ste so sebou spokojní viac alebo menej, v každom prípade proste Pána Ježiša o milosť dobre prežívať svoje kresťanstvo. Proste o milosť, aby ste sa kresťanmi nielen nazývali, ale nimi naozaj boli! Aby ste raz nemuseli počuť z úst svojho kamaráta vetu: "Keby som si mal z tvojho života urobiť obraz o kresťanstve a rozhodnúť sa preň, nikdy by som sa kresťanom nestal!"

*

O tom, aké následky môže mať zle prežívaná viera, sa môžete v tomto čísle Svetla dočítať v článkoch "Dejiny Cirkvi" a "Mám problém".

PANNA MARIJA A MY

Životná skúsenosť nás učí, že každý "normálny" mladík a každá "normálna" deťu si ctia a milujú svoju matku. Takisto si vážia matku svojho priateľa či predstaveného.

Pannu Máriu si ctíme ako Matku Kristovu, ale aj ako Matku Cirkvi, teda Matku mňa, teba a každého, kto patrí do Cirkvi. Ona vie, čo najviac potrebujeme, vie nás pochopiť, vie, čím nám najviac urobí radosť. Je prinajmenej tak láskavá, nežná, starostlivá a dobrá ako moja či tvoja matka. Máme ju radi a ona má rada nás.

Pán si ju však prvý zamiloval. Vieme to zo slov, ktoré pri zvestovaní povedal Panne Márii Boží posol, anjel Gabriel: "Zdravas, Milostiplná, Pán s tebou..."

Vtedy Mária bývala na severe Palestíny, v galilejskom mestečku Nazaret. Blízko Nazareta boli už južné hranice Fenície. Pre množstvo pohanov, ktorí sa tu usadili, Židia nazývali túto oblasť "krajom pohanov".

Do tohoto bezvýznamného mestečka prišlo Božie posolstvo a tu začalo najväčšie die-
lo v dejinách našej zeme. Anjel Gabriel oznamuje Márii Božiu vôľu v najväčšej skry-
tosti. Sú v dome len dvaja - on a ona. Má-
ria sa má rozhodnúť. Pre tisíce židovských
žien to bola doteraz vždy len nesplnená
túžba stať sa matkou Mesiasa - Vykupiteľa
Izraela. Pre Pannu Máriu je to v tejto chví-
li ponuka, ktorá sa môže stať skutočnosťou.
Celý život žila v najväčšej radosi a po-
koji podľa svojho svedomia a podľa Božích
príkázaní. Teraz stojí v bázni pred anje-
lom. Môže prijať alebo odmietnuť ponuku Bo-
ha, a to celkom slobodne a dobrovoľne. Ne-
pochybnie o tom, že Jozef ju má rád a že
sa o ňu postará. Vždy však viac verila Bohu
ako ľuďom. Stokrát sa presvedčila, že Boh
nesklame. Chce preto na Božiu lásku odpo-
vedať súhlasom. Boh sa hlási k otcovstvu.
Rozum jednoduchého židovského dievčata
kladie otázku: "Ako sa to stane, keď ja my-
ža nepoznám?" A hneď aj dostáva odpoveď,
ktorá stačí jej silnej viere: "Duch Svätý
zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa za-
tieni. A preto aj dieťa sa bude volať svä-
tým; bude to Boží Syn!"

Mária je šťastná Panna. Je šťastná,
lebo plne dôveruje Bohu. A svoju dôveru
vyjadruje slovami: "Hľa, služobnica Pána,
nech sa mi stane podľa tvojho slova!" To
boli slová súhlasu, ktorými spečatovala čo-
si tajomné a neslýchané. Boli to slová,
ktorými sa vydávala na neznámu cestu.

Anjel odišiel a Mária ostala sama.
Nik z ľudí nevedel o jej tajomstve. Ako
im to vysvetliť? A ako to vysvetliť Jozef-
ovi? Keď jeho obvinenie pred ostatnými
Židmi mohlo stačiť k tomu, aby ju potres-
tali smrťou ukamenovaním.

No v Máriinej duši zvíťazila hlboká viera a dôvera v Boha. Veď dostala uistenie: "... neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha." A Pán sa naozaj postaral. Cez sen v Jozefovom spánku vyriešil vzťah k Márii: "Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu. Lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí Syna a dáš mu meno Ježiš; lebo On vyslobodí svoj ľud z hriechov." A Jozef urobil, ako mu prikázal Pánov anjel.

Archeológovia sa usilovali objaviť to miesto, kde sa uskutočnilo. Zvestovanie. Podľa tradície sa dom Svätej rodiny nachádzal na mieste, kde dnes stojí Bazilika Zvestovania - pod jej hlavným oltárom. Pri výskumoch sa tam našli prirodzené i umelo vyhlbené jaskyne, v ktorých kedysi bývali ľudia. Dnešná bazilika je vybudovaná na zručanine starej chrámevej stavby, ktorú zachované písomné prameňne spomínajú v r. 570.

DON BOSCO NÁM ODKAZUJE

- Don Bosco, keď som o vás čítal, tiež som sa dozvedel, že váš život zďaleka nebol naplnený len úspechmi a veselými zážitkami, ale že ste prežili i nejednu ťažkú chvíľu. Dokonca vám viackrát ohrozovali život.

- Máš pravdu. Viacerým ľuďom bola naša práca i oratórium trnom v oku a neváhali ma i odstrániť, len aby prekazili naše dieľo. Raz som sa napríklad vracal neskoro večer z mesta domov. Keďže oratórium bolo mimo mesta, cesta don bola dosť nebezpečná. Okolo nej sa nachádzali lúky, na ktorých rástli kroviny. Bolo už neskoro, takže naokolo nebolo nikoho. Cestou som sa potichu modlil. Kráčal som rýchlo, aby som bol čím skôr doma. Moje obavy boli na mieste, pretože počas minulých rokov ma už viackrát ohrozovali nebezpeční najatí zločinci a toto miesto bolo ako stvorené na prepady.

Ani som to poriadne nestihol domyslieť, keď zrazu v kroví naľavo odo mňa niečo zašuchotalo a vyrútili sa z neho dve tmavé postavy. Myslím, že by som si s nimi bol poradil, ale hodili mi na hlavu, pleciami a ruky hrubé vrece a pevne ma v nom zovreli. Nemohol som si už pomôcť. Okolo mňa bola len hustá tma a ja som sa zmieroval so svojím osudom.

Zrazu sa nocou rozľahol zúrivy brecht psa celkom blízko mňa. Začul som lomoz a s prekvapením som zistil, že ma útočníci pustili. Rýchlo som si zhodil vrece z

hlavy a poobzeral sa dookola. Zbadal som, ako jeden z útočníkov bezhlavo uteká do polí a druhý s obrovským strachom leží na zemi a nad ním stojí veľký vrčiaci vlčiak - Sivko. Tak sme totiž volali tohoto psa, ktorý k nám prichádzal do oratória. Prvýkrát som ho stretol práve na tejto ceste, keď sa ku mne pripojil a sprevádzal ma do oratória. Odvtedy začal chodiť na náš dvor. Chlapci sa s ním hrali až do večera, kedy odchádzal. Nevieme, odkiaľ bol a čo žral, pretože u nás sa ničoho ani len nedotkol. A teraz mi náš Sivko zachránil život.

Muž, ktorý ležal na zemi ma so strachom prosil, aby som psa zavolať. Spýtal som sa ho, prečo ma napadli a on mi odpovedal, že im za to zaplatili, a tak, že si robia svoju "robotu". Zavolať som Sivka a muž sa stratil v tme.

Sivko mi potom ešte viackrát pomohol, a to vždy práve vtedy, keď mi bolo ťažko. Nikdy sme sa nedozvedeli, odkiaľ tento pes prichádzal, ani to, ako vytušil, že práve potrebujem pomoc. Ťažko by sme asi prijali predstavu, že to bol anjel, ale som si istý, že mi v nom Pán Boh viackrát poslal pomoc, keď som to potreboval.

- Don Bosco, stále musím žasnúť, keď vidím, aké veci vykonal vo vašom živote Pán Boh. Napríklad aj táto udalosť so Sivkom.

- Na tom nie je nič zložitého, môžem ti to objasniť. Vo všetkej svojej práci som sa riadil touto zásadou: urob všetko, čo môžeš urobiť a potom sa s dôverou odovzdaj do Božích rúk. A práve tu som mohol poznať, ako úžasne sa Pán stará o tých, ktorí mu naozaj dôverujú. Nielen v tejto príhode so Sivkom, ale i v mnohých iných som hmatateľ-

ne pocítil Božiu starostlivosť o mňa i o naše dielo. Chybu robíš v tom, že sa veľmi spoliehaš na seba a na Boha vôbec nemyslíš. Ľudia prestali veriť Bohu a veria už len sebe. A tak sa trápia, namáhajú a robia i to, čo vôbec nie je Božia vôľa. Potom sa netreba čudovať, keď sa práca nedarí a nemá požehnanie. Nech ťa i táto malá príhoda utvrdí v tom, že Pán Boh je tým najlepším pomocníkom. Veď má v rukách celý svet!

Dejiny Cirkvi

Dravý priateľ,

možno si sa niekedy zamýšľal nad tým, prečo je Európa po náboženskej stránke také nejednotná. Zidú tu katolíci, pravoslávni, protestanti, no okrem nich aj príslušníci mnohých ďalších cirkví a siekt. Dnes by sme sa spolu pokúsili nájsť odpoveď na túto otázku.

Mnohé kniežatá a králi v stredoveku sa vyhlasovali za kresťanov, no vôbec nežili podľa kresťanského ducha a svojím životom spôsobovali pohoršenie a odpad od viery. Aby zakryli svoj skazený život, začali hlásať bludy, čím dali podnet k vzniku siekt. Najviac ich vtedy vzniklo vo Francúzsku.

✱

P e t r o b r u s i á n i boli založení odpadnutým knazom Petrom Bruysom. Vieď pohoršlivý život, a preto ho cirkevná hierarchia musela zbaviť úradu. Z pomsty potom začal kázať proti Cirkvi. Napádal obrady svätej omše, krst, úctu k svätým, sv. krížu a obrazom, odmietal sviatosti a neuznával cirkevnú hierarchiu. Poburoval nielen proti Cirkvi, ale aj proti ľudu. Preto ho nakoniec sám ľud upálil.

✱

Sekta k a t a r o v patrila k najväčším. Názov tejto sekty pochádza z gréckeho slova "kataroi", čo znamená "čistý". Z neho vznikol nemecký názov "ketzer", čiže "kacíř".

Ketari boli rozšírení najmä v južnom Francúzsku. Naoko bojovali za poriadok v Cirkvi, no v skutočnosti ju rozbíjali. Viedli povrchný život, zavrhovali kňazstvo, sviatosť, úctu k svätým a zavrhovali aj svetskú vrchnosť. Vytvorili si skupinu "dokonálnych", ku ktorým mohol pristúpiť iba ten, kto vystúpil z katolíckej Cirkvi.

Ketari, alebo albigenci, ako ich niekedy nazývame, boli nebezpeční nielen pre Cirkev, ale aj pre spoločnosť.

* Valdézski mali ten istý program ako ketari. Ich zakladateľom bol Peter Valdés z Lyonu. V roku 1173 predal svoj majetok a chcel žiť v úplnej chudobe, mysliac si, že je povoláný k vyšším ideálom. Hoci nemal teologické vzdelanie, vystupoval ako kazateľ. Čoskoro si získal mnoho prívržencov, najmä pre svoju chudobu, v ktorej žil.

Títo sektári zavrhovali Cirkev, sviatosť, pôsty, bohoslužby, púte, modlitby. V období husitizmu valdézski u nás vystúpili ako "bratříci", ktorí neskôr splynuli s kalvíni.

Dnes žijú najmä v Taliansku, kde ich je asi 30 tisíc. Dobre ich poznáte z rozprávání o don Boscovi, ktorému znepríjemňovali, ba i obrozovali život.

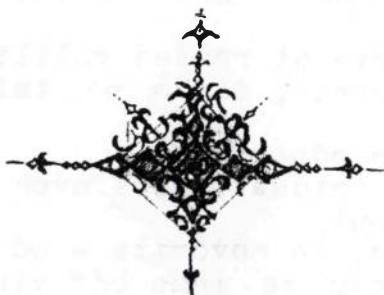
* Ďalšie veľké rozdelenie spôsobil neučený laik T a n c h e l n z Brabantu. So svojimi priateľmi sa túlal po Holandsku a hlásal "evangélium" podľa svojho vkusu. Hoci svojim prívržencom kázal chudobu, on sám bral cirkevné poklady a žil hýrivým životom. O sebe tvrdil, že je božím synom a ženíchom Panny Márie.

Drahý priateľ,
možno aj ty si už
niekedy počul od ne-
veriaceho kamaráta
vúčitku: "Si veria-
ci, a pozri, ako ži-
ješ!" Alebo: "Ten a
ten chodí denne do
kostola a pritom aký
je to falošný člo-
vek!" Sú to veľmi
tvrdé slová. A sú na
mieste. Lebo kres-
ťan má žiť tak, aby
neďával zlý príklad,
čiže aby nespôsoho-
val pohoršenie. Le-
bo toto môže zaprí-

činiť aj odpad od viery. Preto sa snaž žiť
vzorným kresťanským životom.

A ešte jedna rada na záver. Aj dnes je
veľa siekt, bludov a všelijakých hnutí. Mož-
no, že ňi teba budú k sebe pozývať. Vezd,
že keby aj zázraky robili, ale nepočúvali
by cirkevnú hierarchiu - svätého Otca, bis-
kupov a kňazov - vtedy nechod medzi nich.
Lebo to, čo hlásajú a robia, pochádza ur-
čite od zlého!

NAŠE VZORY

Ľudovít IX. bol francúzskym kráľom. Narodil sa okolo roku 1215 v Poissy, južne od Paríža. Kým nebol plnoletý, vládla namiesto neho jeho matka, svätá Blanka. Kresťanská matka dávala synkovi, budúceму kráľovi, takúto formáciu:

- Synku, radšej chcem počuť, že si mŕtvy, ako mať istotu, že si spáchal smrteľný hriech.

A Ľudovít si to dobre všteplil do srdca.

Keď dorástol, vzal si za manželku Margitu Provensálsku. Mali spolu desať detí.

Ľudovít bol veľmi zbožný a ako vládár vynikal spravodlivosťou a miernosťou. Celý život sa riadil evanjeliom. Svedčia o tom niektoré udalosti z jeho života. Ony sú dôkazom toho, že Ľudovít viac dbal na titul "Božie dieťa" ako na titul "kráľ".

Raz sa na kráľovský dvor zatúlal malomocný. Keď sa to kráľ dozvedel, opýtal sa dvoranov:

- Co by ste si radšej volili: mať na duši ťažký hriech, alebo na tele malomocnosť?

Istý dvoran odpovedal:

- Radšej tridsať smrteľných hriechov ako túto chorobu!

- Neviete, čo hovoríte - odpovedal Ľudovít - hriechu sa máme báť viac ako ktoréhokoľvek zla na svete.

Pokiaľ ide o rúhanie a kliatie, hovorieval:

- Vlastné pery by som si dal prepáliť žeravým železom, keby som týmto pokéním mohol zamedziť zlozvyku kliatia a rúhania sa Bohu!

Keď mu dvoranja včítali, že prehána v štedrosti, odpovedal:

- Kráľovstvo Božie máme dobýjať všetci -
-chudobní trpezlivosťou, bohatí almužnou.

Keď mu vytýkali, že sa veľa modlí, že ten čas by mohol radšej venovať štátnickým záležitostiam, žartovne poznamenal:

- Zaujímavé! Keby som ten istý čas strácal s vami na love, zábavách, viem, že ani na um by vám pri tom nezišlo vytýkať mi stratu času.

Ludovít sa spovedal každý piatok a po vyznaní hriechov sa dával bičovať svojmu spovedníkovi. K svätému prijímaniu pristupoval podľa vtedajších zvyklostí iba šesťkrát do roka, ale s mimoriadnou úctou a po dlhej a dôkladnej príprave.

V jedle sa vyhýbal pochúťkam a prvé vzácne plody na začiatku sezóny venoval chudobným.

Chudobným a chorým vo všeobecnosti prejavoval veľkú pozornosť. Denne poskytoval jedlo 120 chudobným, pričom niektorých obsluhoval osobne. Pre chorých založil viacero nemocníc. Po otvorení jednej z nich /v Compiègne/s pomocou svojho zata, navarského kráľa, priniesol osobne prvého chorého až na lôžko. Významné osobnosti jeho sprievodu sa vtedy nechceli dať zahabiť, a preto sa ujal ďalších chorých.

Jeho úcta a náklonnosť k rehoľníkom sa vzťahovala najmä na chudobné žobravé rády františkánov a dominikánov. Sám bol členom Tretieho rádu sv. Františka a túžil po tom, aby si niektoré z jeho detí zvolili rehoľné povolanie. To sa však nestalo.

V roku 1257 založil v Paríži univerzitu, známu pod menom Sorbona.

V snahe oslobodiť Palestínu od pohánov, podnikol dve výpravy do Svätej zeme. Pri druhej výprave vypukol v jeho vojsku v Tunise mor, ktorému aj sám podľahol. Bolo to 25. augusta 1270. Pochovaný je v Paríži.

Brat Ľudovít nás presviedča, že svätosť možno dosiahnuť v každom stave. Nezáleží na tom, či som kráľ, alebo len zametač ulíc. Dôležité je to, do akej miery som presiaknutý duchom evanjelia a ako prenášam náuku Ježiša Krista do praktického života.

CESTA K SVÄTOSTI

Ahoj kamarát!

Nedávno som sa v autobuse stal svedkom rozhovoru dvoch starších paní. Jedna z nich viedla so sebou malé dievčatko a polohlasne vysvetľovala spolucestujúcej, že dievčatko bolo vlní na prvom svätom prijímaní:

- Som rada - pokračovala - že na jeseň bude u nás birmovka. Prihlásili sme na nu aj Lucku. Nech to má dievča skorej za sebou. Veď kto vie, ako to bude neskôr...

Povieš si, že na tom nie je nič zvláštne. Raz za čas je v každej farnosti birmovka a väčšinou k nej prístupujú malé deti.

V nasledujúcich riadkoch by som predsa chcel o tom spolu s tebou pouvažovať. Nepôjde nám ani tak o príčiny, kvôli ktorým u nás sviatosť kresťanskej dospelosti prijímajú deti. Príčin je viacero a väčšinu z nich nemôžeš ovplyvniť ani ty ani ja. Nám tu pôjde skôr o pripomenutie si základných právd o sviatosti birmovania. Myslím si, že to môže byť zvlášť užitočné pre tých, ktorí sa k prijatiu tejto sviatosti ešte len chystajú. Ak však patríš medzi tých, ktorí ju už "majú za sebou", bol by som rád, keby ťa nasledujúce riadky trochu vyprovokovali k uvažovaniu. Dúfam, že takto plnšie pochopíš význam tejto sviatosti a pousiluješ sa lepšie využívať milosti adary, ktoré si prijal.

Neviem, ako je tomu u vás, ale do nášho kostola chodí pomerne veľa ľudí. Keď som bol ešte miništrantom, všimol som si zvláštnu vec: v celom liturgickom zhromaždení mali naiväčšiu prevahu starší ľudia a ženy. Dospelých mužov a mláďencov bývalo v kostole vždy najmenej. Pretože doma sa nad tým nikto nepozastavoval, myslel som si, že to tak má byť. Že aj ja, keď budem dospelý, nebudem musieť pravidelne chodiť do kostola.

Odvtedy som už trochu vyrástol a pochopil som, že tak by to nemalo byť. Práve v puberte a po nej prichádza v živote človeka k veľkým zmenám a často aj krízam vo viere. Z chlapca sa stáva mladý muž. Objavuje v sebe nové sily, schopnosti i možnosti. Všetkým, no hlavne sebe, chce dokázať, že už nie je dieťa, že sa dokáže o seba postarať aj sám. Táto vzbura proti autorite a všetkému, čo mu pripomína jeho detstvo, je veľakrát sprevádzaná aj odpadmi od viery. Iste poznáš aj zo svojho prostredia chlapcov, ktorí sa práve v tomto období "stratili" z kostola. Mnohí boli predtým aj miništrantmi a odrazu začali žiť veľmi zlým životom. Niektorí sa po čase zbadajú a ako otcovia či dedovia si priznajú svoje pohlúdenie a vrátia sa späť. No sú aj

takí, ktorí už cestu do kostola nenájdu.
Prečo je tomu tak?

Vec je veľmi zložitá na to, aby sa na ňu dalo odpovedať pár vetami.

Jestvuje však prostriedok, ktorý je dosť silný, aby tomu zabránil. Ako sme si povedali na začiatku témy o sviatostiach, Boh vo svojej láske stále vychádza človeku v ústrety. Skrze Cirkev a cez sviatosti nám ponúka špeciálnu milosť a posilu pre všetky dôležité obdobia a udalosti života. Pre kritické obdobie prechodu z detstva do dospelosti je to práve sviatosť birmovania.

Sviatosť birmovania ustanovil P. Ježiš preto, aby dospievajúcemu kresťanovi udelil zvláštnu milosť a posilu zachovať a rozmnožiť si svoju vieru i v dospelom veku. Ona môže a má posilniť v človeku život viery práve vtedy, keď je to pre nás najpotrebnejšie.

Na birmovanca, práve tak ako kedysi na apoštolov, zostupuje pri udeľovaní tejto sviatosti sám Duch Svätý, tretia božská osoba, a naplná ho svojimi darmi. Posilnený a uschopnený týmto Duchom pravdy a sily sa z kresťana stáva bojovník, vojak Ježiša Krista.

Áno, aj ty si dostal pri sviatosti birmovania všetky potrebné dary k tomu, aby si dokázal obrániť svoju vieru pred útokmi a zvodmi diabla, sveta i tela. No nielen to. Ako vojak Kristov si dostal aj bojovú úlohu brániť a šíriť kráľovstvo Ježiša Krista aj vo svojom prostredí.

Tak, ako jednoduchých rybárov a remeselníkov, obyčajných ustráchaných ľudí Duch Svätý na Turíce premenil na apoštolov, ktorí sa nikoho a ničoho nebáli, iba Pána Boha, tak by to mohlo a mylo byť pri každej birmovke...

Vidíš sám najlepšie, že tomu tak veľmi často nie je.

Prečo asi?

Kde sa stala chyba, že sviatosť birmovania je tak málo účinná? Že toľkí mladí ľudia prijímajú túto sviatosť, a pritom sa v ich ďalšom živote nič nezmení? Alebo ak predsa nastane nejaká zmena, tak často k horšiemu! Duch Svätý, ktorý vkladáním biskupových rúk zostupuje na birmovanca, je ten istý, ktorý zostúpil na apoštolov. Ak v nás však nespôsobí také zmeny, aké urobil s nimi, chyba môže byť iba v nás. On rešpektuje slobodu človeka. Nenapucuje sa tam, kde nie je o jeho dary a posilu skutočný záujem. Ak chlapec či dievča pristupuje k sviatosti birmovania len z povinnosti, pretože si to želajú rodičia, ak sám nemá záujem a túžbu po Duchu Svätom a jeho daroch, sviatosť sí-

ce príjme, ale jej ovocie sa na ňom neprejaví.

Prečítaj si len a pouvažuj o tom, ako sa správali pred Turícami apoštoli! Zhromaždení vo večeradle zotrúvali na modlitbách spolu s Pannou Máriou a očakávali príchod Ježišom prisľúbeného Tešiteľa, Ducha Svätého. A aká sila a odvaha ich naplnila po jeho prijatí!

V našich okolnostiach za najpodstatnejšiu vec pre dobré prijatie sviatosti birmovania považujem dobrú prípravu na nu. Vonkoncom tu nestačí naučiť sa niekoľko modlitieb a zopár odpovedí na katechizmové otázky.

Možno namietneš a povieš, že veď ani od teba pán farár nič iné nechcel...

Neviem. Možno to dosť jasne nevyjadril, alebo ty si ho dostatočne nepochopil.

Určite aj jemu išlo o to, aby si pri sviatosti birmovania zakúsil silu Ducha Svätého a pod jeho vplyvom žil ďalej ako opravdivý kresťan - apoštol.

Ak sa ty alebo niekto z tvojho prostredia chystá prijať sviatosť birmovania, je to príležitosť pouvažovať, v čom by asi mala spočívať dobrá príprava. Konkrétne formy a štýl môžu byť rozličné podľa miestnych podmienok a okolností. Vlastná náplň by sa snád dala zhrnúť takto:

- zistiť stupeň viery birmovanca, upevniť ju a posilniť v ňom život milosti/modlitby, sviatosti/;

- pomôcť mu očistiť pohánky k prijatiu sviatosti birmovania, vliať mu presvedčenie o potrebe darov Ducha Svätého pre ďalší život;

- ukázať mu perspektívu apoštolsky zaangażovaného kresťanského života a poskytnúť mu možnosť zakúsiť ho v skupine seberovných;

- doplniť jeho náboženské vedomosti a pomôcť mu ich praktizovať.

Viem, sú to všetko veci, ktoré sú na mnohých miestach pre veľký počet birmovancov nezvládnuteľné. Som ale presvedčený, že aspoň čiastočne z toho je možné urobiť všade. A čím viac a lepšie sa to podarí, tým skôr uvidíme i ovocie v podobe horlivého, apoštolsky zameraného života našich kamarátov a kamarátiek. Nechcel by si v tom u vás pomôcť aj ty?

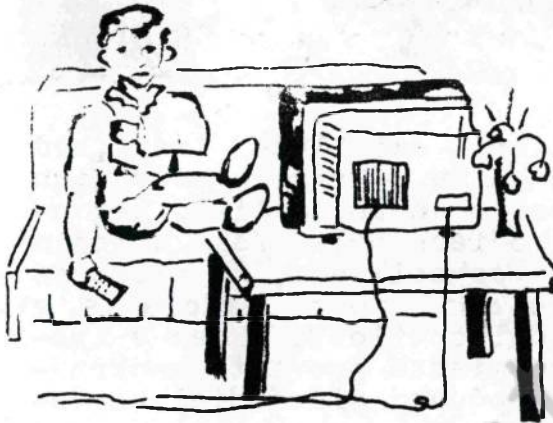

Videl som žiarivú oči bledej tváre, keď čítala indiánsku knihu. Skrúvala sa v nich radosť, keď víťazilo dobro, a žiaľ, keď umieralo. V tých očiach bola láska k mojím červeným bratom. Pochopil som, že niektoré mladé bledé tváre majú dobré srdcia a v nich miesto pre ušľachtilosť. Ak aj v tvojom srdci je dost miesta pre túto najkrajšiu ľudskú čnosť, počúvaj slová Bieleho Sokola.

Každý červený chlapec, skôr ako sa stane mužom, musí obstať v skúškach bojovníka. Musí vydržať hlad a smäd a podstúpiť veľkú bolesť. Má dokázať obratnosť a silu v boji i samostatnosť vo svojich potrebách. A vo všetkých týchto skúškach má zároveň preukázať čnosť, lásku ku kmenu a poslušnosť voči starším. Aby toto všetko mladý bojovník dokázal, musí mať jednu jedinou vec: pevnú vôľu. Ona mu pomôže svojou silou znehybniť jazyk i svaly pri mučiarskom kole. Ona mu dáva znášať bolesť, hlad a smäd, dodáva vytrvalosť a odvalu. Len pevná vôľa dokáže nacvičiť svaly, oštep, šíp, laso či tomahavk, aby vždy našli svoj cieľ.

Drsná príroda vypestovala v červenom národe pevnú vôľu, ktorá je v prérii jediným platidlom za únavu, bolesť, nemožnosť, mozle a jazvy.

Prečo bledej tvári chýba ušľachtilosť, charakter a čnosť? Prečo nemá pevnú vôľu?

Pretože každodennou pohodlnosťou si ju tak oslabí, že vyschne ako stepný kvet. Bledá tvár nikdy nemá hlad, smäd, nikdy jej nie je zima, má bezbolestné liečenie, mäkké a pohodlné pohovky, jedlá podľa o-

kamžitej chuti a činnosť podľa nálady, ťažšiu prácu robia stroje. Na zver netreba striechnuť a naháňať ju, lebo sa dá kúpiť v obchode. Jazdí autom, umýva sa v teplej vode a teplo si pustí kohútikom. Do prírody sa dostane niekoľkokrát do roka a väčšinu voľného času presedí doma pri televízore. Dívajú sa na hocičo a je také unudené a presútené, že už nevládze ani pozerieť. A aby v sebe udusila aj ten kúsok vôle, ktorý v nej zostal, nalieva sa pivom či ohnivou vodou.

Preto má bledá tvár strach ísť k zubárovi. Preto ochorie pri prvom silnejšom zóvane vetra. Preto je nervózna, keď vypnú prúd a nadáva pri zlom počasí. Preto vstáva až pred obedom a celé popoludnie maškrtí!

Ty však, syn bledých tvárí, ešte nie si unudený a stratený. Máš v sebe iskru, ktorú môžeš rozduchať a nou zapáliť ohen pevnej vôle, ktorý pretaví tvoj charakter na vzácny drahokam.

Vieš, ako zapáliť tento ohen?

Z dvoch možností ako konať si vždy vyberaj tú ťažšiu. Je veľmi ťažké robiť to, čo si zmyslí otec, jest to, čo má rada sestra a vykonať presne opak toho, čo chce tvoja pohodlnosť. Je to cestička úzka, trnistá a bolestivá, ale jediná, vedúca k najväčšiemu pokladu indiánov - pevnej vôli.

Ak chceš dosiahnuť tento poklad, vyďaj sa na cestu, po ktorej kráčali všetci veľkí ľudia sveta. Potom, keď už ovládať sa bude pre teba maličkosťou, určite zložíš aj druhú skúšku Bieleho Sokola, v ktorej sa osvedčí tvoja česť, poslušnosť voči starším a láska ku kmenu - presne tak, ako u indiánskych chlapcov.

Ak sa ti tridsať dní bez prerušenia podarí od východu slnka po jeho západ urobiť aspon jeden čin proti svojej vôli, dostaneš od náčelníka "Odznam pevnej vôle". Tento si môžeš prišit' na šatku dobrého skutku.

HOWGH

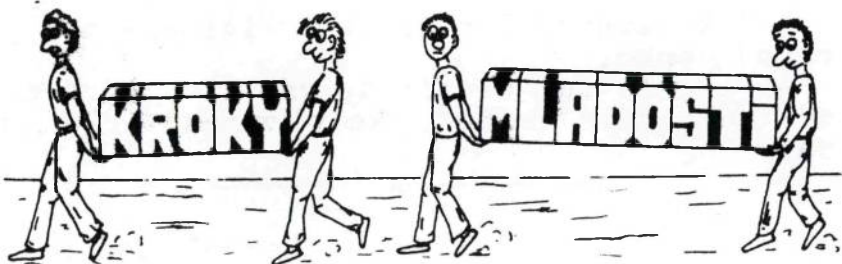
Hádanky

1. Štyria chlapci na obrázku - Tono, Milan, Karol a Peter sú priatelia. Vašou úlohou je určiť, ktorý z nich je najstarší. Iste na to prídete, keď vám prezradím, že Tono je starší od Petra a Karol má menej rokov ako Milan, ktorý sa narodil neskôr ako Tono.

2. Indiánsky náčelník Orlie Pierko sa pustil na kanoe dolu riekou, aby pohľadal svojho zatúlaného synovca Čierneho Havrana. Stratenný indián je na obrázku. Pokúste sa ho objaviť.

Stretnutie v sobotu večer bolo radostné, objav studne potešil každého. Dohodli sme sa, že zoženieme horolezecký výstroj a na najbližší víkend sa vyberieme do hôr. Mali sme však obavy, či nás chuligáni nepredbehnú.

- Tento víkend nikam nepôjdu - povedal s istotou Jano.

- A odkiaľ to vieš? - zapochyboval Vilo.

- V piatok je tu metalová skupina a tú si iste nenechajú újsť. Všimol som si, že všetci sú metalisti. A po koncerte im na hory určite nezvzáši síl.

- Mám nápad! - vykrikol Marcel - pôjdem na výzvedy - pôjdem na koncert. Pri bitke si ma až tak nevšimli, kým vás by istotne spoznali...

- A ty ich spoznáš?

- Pravdaže!

- Len si dal pozor, aby si nechytal metalúzu, alebo nedostal na rafaťák.

- Nebojte sa, chlanci, nič sa mi nestane.

- Počuj, a reťaz si nezavesíš na rifle? Veď je to v móde - podpichoval Jano.

- No tak, chlapani, prestante! Nikto vám nenatrhol uši? - bránil sa Marcel.

- Dost' už, takéto reči nikam nevedú - zasiahol som. - Marcel, môžeš ísť na koncert, ale daj si pozor, aby ťa nespoznali. A zober si aj vatú do uší, lebo tam bude riadny kravél.

- Tak reve už len tryskáč Migina - nedal pokoj Janko.

- Nebojte sa, vrátim sa vám živý a zdravý. A budeme vedieť, kedy vyraziť. Majte sa!

Marcel sa celý týžden psychicky pripravoval na vystúpenie skupiny. Okrem toho urobil aj materiálne prípravy - požičal si riflovú bundu a čínany. Ešte pozhádal dostatočný kus vaty a..... koncert sa môže začať. Veľa už počul o "tvrdnej hudbe, spolužiaci nou boli úplne posadnutí, no on sa doposiaľ staval k nej nestranne. Na podobnom koncerte ešte nebol, preto ho trochu ťahala zvedavosť. Co to len bude? Co za čudo-ľudo? Nebude to životu nebezpečné?

Cestou na koncert sa prikmotril k jednému chlapcovi. Dlhé mastné vlasy, špinavé ošúchané rifle, kožená bunda s nejakou obľudou na chrbte - jasný metalista!

- Tiež na metal? - prihovoril sa Marcel.
- To bude zábava, čo?

- To vieš, metal to je ono! Jedine metal! Máš niečo na guráž? - nadviazal na Marcelovu otázku neznámy.

- Nie, kámo, ja to neskúšam - prijal Marcel jeho žargon.

- Tak sa aspoň stav, že dreska budú gita-
ry lietat'. Stav sa, že to solista dokáže!
Ze ju rozmláti. O kilo, berieš?

- Nie, ja sa zo zásady nestaviam.

- Skoda.

Rozhovor na chvíľu ustal. Asi si každý ro-
bil mienku o tom druhom.

- Počuj, kámo, čo ti dáva tento štýl hud-
by - pokračoval v rozhovore Marcel.

- No, uvoľním sa, odreagujem, vybiem
energiu. Je mi fajn, lebo zabudnem na svet.
Preto metal, jedine metal!

Marcel videl, ako mu očka zasvietili.
Podobne, ako v tom filme o drogistoch. Ach
veru, spolužiaci tiež brali túto hudbu ako
drogu. Síce nie všetci, ale väčšina. Metal
pôsobí na nich strašne. Privádza ich do
ošialu, v ktorom strácajú úsudok a popúšťa-
jú uzdy svojim vášňam. Strácajú zábrany a
kto sa im vtedy postaví na odpor, toho ne-
milosrdne zmláti. Vtedy sa správajú ako
zvieratká. Ako keby sa im neviditeľný jed
dostával do krvi. Najprv ich chytí hudba a
potom sa mení aj ich životný štýl. Marcel
si čoraz viac dával všetky tieto súvislos-
tídkopy a uvedomoval si škodlivosť tejto
hudby.

Zo zamyslenia ho zrazu vyrušil rev mo-
torovej pily. Co je to? Odskočil, aby ho
neprivalil nejaký strom. No vzápätí si u-
vedomil nezmyselnosť tejto myšlienky - veď
bol v meste! Ten zvuk vychádzal z haly na
druhej strane cesty. Chytré prešiel vstup-
nou bránou, potom po chodbe a už sa ocitol
v strede haly. V ohúrení zostal stáť. Na-
šiel sa uprostred davu mladých ľudí, ktorí
boli už v tranze. Už mali v sebe ten nevi-
diteľný jed.

Chrapľavý hlas speváka sa rozliehal
halou a trhal ušné bubienky. "Jó-j, keby to

počul máj otec, hneď by povedal: 'Pustite toho kocúra!', pomyslel si Marcel. Hudba rachotila ako drvič kamena v kamenolome. Sem-tam sa zamiešalo rinčanie reťazí a cirkulárka, štartovanie traktora a iné "nežné" tóny. Ako to len môžu zahrat? Marcel siahol do vrečka a uspokojene sa usmial, keď nahmatel kusisko vaty. "Rýchlo ju natlačiť do uší!" No to ešte nebolo všetko. Z javiska zrazu začal vystupovať dym, do ktorého sa rozblíkali červené svetlá. "Kam som sa to len dostal? Veď je to akoby "predsien" pekla!" - zavzdychal Marcel.

Mladí neokolo to už nevydržali - vyskočili na lavice a ako zmyslov zbavení začali hulákať a dupať nohami. A práve na tento okamih čakali usporiadatelia. Ako na povel všetci vybehli do davu a začali mlátiť okolo seba hlava-nehlava.

"No toto?!" - zadivil sa Marcel - "je to vobec možné v 20. storočí? Takto sa správať! Prečo to všetko vlastne robia? Najprv organizujú, potom bijú... Je to začarovaný kruh."

V prednej časti davu si Marcel všimol skupinu chalanov, ktorá "účinkovala" zvlášť aktívne. Samozrejme - naši starí známi z ulice. Boli takí rozjarení, že im poklad určite ani na um neprišiel. A to bolo nakoniec celkom dobré.

Cez prestávku koncertu sa všetky "metalové davy" vyprútili na chodbu. Niektorí sa začali posilňovať lacným vínom, iní na seba nepríčetne gánili. Ba aj akási bitka sa strhla. Najprv vyzerala nevinne - bežné vyrovnávanie osobných účtov, no časom sa rozšírila na celú chodbu a nadobudla "medzi-bandový" charakter. Krik, vresk - presne ako pred chvíľou na koncerte, iba hudba chýbala. No ani tu nezaháľali skúsení usporiadatelia, ktorí o chvíľu nabehli do akcie. A bitkárov pohltila tmavá noc...

Marcel mal všetkého plné zuby. Cítil sa rozbitý, rozbitý a veru začal pochybovať, či jeho účasť na koncerte bola Božia vôľa. V takomto rozpoložení prišiel ku mne.

- Nič som nezistil, len som zažil kopu hlúpostí. Už nikdy metal! Počuj, čo sa to robí s mladými?

- Vieš, Marcel, mladým zobrali Boha a na jeho miesto chcú postaviť človeka. No človek nikdy nemôže nahradiť Boha. Mladí potrebujú ideály. A keďže im nechcú dať Ježiša, lebo je to vraj nevedecké, tak im natískajú všetko možné, aj zlé veci - metal, depeš, Sandokana, Ramba, zlobu, násilie, nemravnosti... Len pravdu nie! Mladí však

túžia po kráse, dobre a pravde. A najviac po láske. No sú kľamaní a pravé hodnoty im nemá kto ukázať. Vieš, čo je na tom najhoršie? To, že ich duše sú v nebezpečenstve zadržania.

- Pripomínali mi tých divých vlkov, šelmy, ktoré videl don Bosco vo sne, keď bol ešte malý chlapec - povedal zamyslene Marcel.

- Máš pravdu. Don Bosco pochopil, že sa treba pre nich obetovať, že ich treba meniť, vychovávať. Preto sa stal knazom a vychovával mladých. Aj dnes treba ľudí, ktorí by celý svoj život venovali mladým chlapcom. Dnes už nikto, kto má rád Cirkev, nemôže byť ľahostajný k tomu, čo sa deje s kresťanskou mládežou a s mládežou vôbec. Zlo sa spája, nuž spojme sa aj my! Treba sväte žiť, treba apoštolovať a zachraňovať mladých, kde sa len dá.

- Počuj, a čo povieš na metal a depeč?
- Vieš, na túto hudbu sú rôzne názory. Zdá sa mi však, že je v službách zlého. Minule mi jeden kamarát povedal: "Odkedy počúvam metal, cítim, ako sa zo mňa vytráca láska." Veru, táto hudba nebuduje jednotu ducha, ale rozbieja. A aj texty sú zlé. Preto myslím, že nie je pre nás. Vždy si treba citlivo vybrať to, čo počúvam alebo pozorám.

Chvíľku sme mlčali a potom som zaviedol reč na iné:

- Marcel, čo myslíš? Ideme v sobotu za pokladom?

- To vieš, že ideme - prisvedčil.

- V poriadku, no ešte sa poradíme s ostatnými.

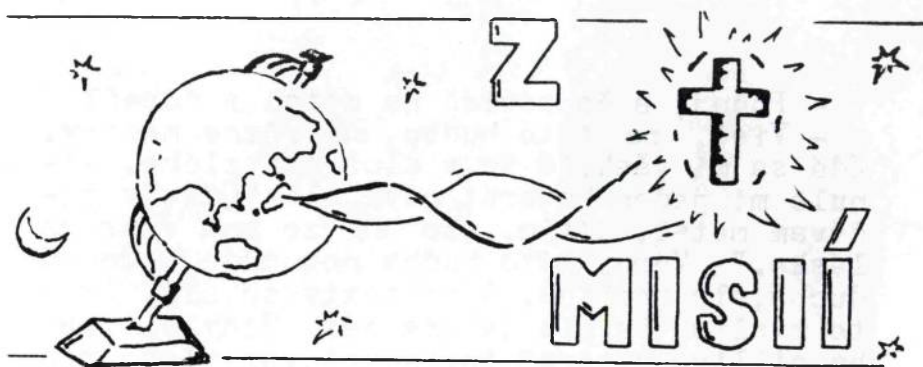
Potom som mu poďal ruku a ticho povedal:

- Marcel, rozmýšľaj o svojom povolaní! Trochu ním trhlo, no vzápätí sa šibalsky usmial. Tak, ako to vedel iba on.

- Uvidíme - zašepkal, otočil sa a už ho nebolo.

Idúcky domov Marcelovi v hlave ďalej vírili myšlienky, ako pomôcť mladým, ktorí sú ako ovce bez pastiera. Ako ich ochrániť pred dravými vlkami, ktorí ich chcú priviesť do zatretenia? V ušiach mu stále zneli tri slová: svätosť, apoštolát a povolanie.

Misia Chingombe sa nachádza v africkom štáte Zambia, približne 200 kilometrov od hlavného mesta Lusaky. Leží v ťažko prístupnej doline rieky Lukasashi.

V roku 1950 spolu s našimi černochochmi sme prerazili cez vrchy 25 km dlhú cestu, aby sa mohlo do misie prísť terénnym autom - landroverom. Nie je to pohodlná cesta, a preto k nám, do Chingombe, iba zriedkakedy niekto zavíta. Platí to aj o cirkevných hodnostároch.

Tým skôr sa dá rozumieť, akou veľkou udalosťou bola pre túto dolinu birmovka, ktorú mal udeliť čierny arcibiskup z hlavného mesta. Černoškovia sa na nu veľmi tešili.

Pán arcibiskup naozaj prišiel. Po birmovke v hlavnej misii sa vybral na dvojtýždňovú cestu do dedín, roztrúsených po veľkom údolí. Bolo to ťažké putovanie; všetliho sme pri nom spolu zažili.

Raz sme sa dostali do zvlášť nebezpečnej situácie. Stretli sme štyri levy, ktoré oddychovali na starom mravenisku. Na arcibiskupov rozkaz sme zastali. Dva levy sa zdvihli a blížili sa k nám, ako keby si chceli poobzerať čierneho arcibiskupa. Mne sa to nepozdávalo, lebo som vedel, že keď nás obkolesia, ťažko im újdeme. Rozhodol som sa na jedného vystreliť. Musel som ho dobre trafiť, lebo sa hneď prevrátil. No na viac sme už nečakali. Skočili sme do auta

a na plný plyn sme sa pustili po neschodnom teréne. Bol najvyšší čas. Dva levy síce ostali pri zasiahnutom druhovi, ale jeden sa vyrútil rovno na nás. Ešte šťastie, že sme mali kryté auto. Chvíľu bežal za nami, ale potom nás nechal. Uľahčene sme si vydýchli.

Cestou sme zastrelili ešte jednu veľkú antilopu, ktoré stačila na birmovkovú hostinu pre celú dedinu.

Keďže pán arcibiskup nemal iného pomocníka, musel som sa postarať o všetko. Presvedčil som sa, či má každý birmovanec v ruke napierik, na nom svoje birmovné meno atď. Birmovných otcov a matiek nebolo dosť, a tak niektorý muž bol birmovným otcom aj desiatim birmovancom.

Svätá omša bola slávnostná, pravda podľa predstáv našich čiernych bratov.

Po birmovke bola hostina pod košatými stromami. Ľudia si posadali na zem a s chuťou sa pustili do spoločného jedla: kukuričnej kaše a mäsa. Ja som jedol spolu s pánom arcibiskupom: na jednu misu nám dali kašu a na druhú mäso. Po jedle si všetci "umyli" ruky: mastné ruky si utierali do vlasov, aby sa aj tým čosi ušlo z hostiny. Nám ako vzácnym hosťom dali uterák.

Slávnosť pokračovala večer. Na počesť pána arcibiskupa bol bubnový koncert s tancami a spevmi. Pritom sa pilo domáce pivo - moa. Prirodzene aj pán arcibiskup aj ja sme z neho ochutnali.

Ráno sme sa rozlúčili a išli ďalej.

Spojenie s Vami v modlitbách ostáva
Váš krajan

brat Andrej Perdík
jezuita - misionár
Z a m b i a

OKOLO KOLÍKA

Doprostred hracej plochy sa zatlčie silný kolík. Na jeho vrchol uviažeme dva štvormetrové povrazy. Dvaja hráči si zaviazu oči, do ľavej ruky uchopia koniec povrazu a do pravej ručníc alebo šál s uzlom na konci. A nepínava nahánačka sa môže začať. Najprv útočí jeden hráč - ručnícikom sa snaží zasiahnuť súpera, ktorý sa, samozrejme, pokúša uniknúť. Za každú zásah získava hráč 1 bod. Po 3 minútach si úlohy vymenia. Vyhráva ten, ktorému sa za rovnaký čas podarí zasadiť súperovi viac úderov.

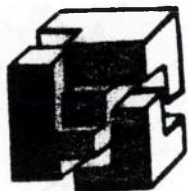
Počas nahánačky je dovolené meniť smer pohybu, no povrazy musia byť vždy napnuté!

NOVINÁR

Kilometer *krém* *mieta*

Zoženieme niekoľko kusov rovnakých novin. Potom vyberieme súťažný text - asi 30 riadkov - dáme ho súťažiacim aj s týmito pokynmi: škrtnite každé písmeno "e", podškrtnite každé "o", urobte bodku pod každým "m" a dajte do krúžku každé "k". Kto úlohu splní, tomu sa zapíše čas. Potom si hráči noviny vymenia a kontrolujú text, slovo za slovom. Za každú chybu sa hráčovi pripočítajú 5 sekúnd. Vyhráva ten, kto dosiahne najlepšiu výslednú čas.

MÁM PROBLÉM

Nebyť tuctovým

Hneď na začiatku našich spoločných riešení by sme mohli načatť častý problém mladých ľudí - ľudské ohľady - čiže nemiestná hanblivosť.

Keď sme boli malí, rodičia nás česali a obliekali. Rozprávali nám rozprávky o vílach a silédoch, naučili nás básničky k narodeninám tety...

Ako sme dorastali a začali sme si uvedomovať seba samých, zanechali sme tie spôsoby, ktoré sa nám zdali byť naivné, detské, nám už neprimerané. Väčšina dospelievajúcich chlapcov sa hanbí, ak od neho napríklad rodičia žiadajú povedať alebo urobiť niečo, čo je detské či naivné. Veď akoby nie, kto by sa chcel zosmiešňovať v spoločnosti rozumných ľudí?

Je tu ale jeden zaujímavý jav: čosi z tých ľudských ohľadov a hanblivosti niektorí cítia aj v náboženskej oblasti. "Ľudské ohľady" je dobrý termín na vyjadrenie istých postojov. Napríklad, keď sa niekto obzerá po ľuďoch, keď má zabočiť do kostola na návštevu Sviatostného Pána. Veď: "Čo keby ma videl nejaký spolužiak?" V triede by sa potom veľmi hanbil.

Alebo inokedy sa robia žarty z liturgie a dotyčný veriaci chlapec sa spolu s ostatnými zabáva /on si navráva, že iba

naoko/, aby ho ostatní neza-
hanbili a ne-
odpísali...

Niekedy je
zase potrebné
v spoločenstve
veriacich kama-
rátov pomodliť
sa vlastnými
slovami. No on
sa od toho od-
tehuje, lebo sa
hanbí...

Mohol by som vymenovať aj iné prípady,
keď niektorí cítia úzkosť a zbabelo sa
obzerajú alebo prispôsobujú. Zacítil si už
čosi podobné aj ty? Ak áno, rozmýšľal si
o tom, prečo to je?

Vieš, za čo sa človek prirodzene han-
bí? Za to, čo je naivné, nerozumné alebo
vymyslené, vhodné iba pre deti. A teraz
mi povedz, či je naša viera nerozumná ale-
bo naivná? Je v nej niečo vymyslené? Ak
úprimne študuješ jej pravdy, medituješ Bo-
žie slovo a hlavne žiješ podľa viery, pre-
svedčíš sa, že niet pevnejšieho a pravdi-
vejšieho základu pre tvoj život. Hanbiť sa
za nu je potom neopodstatnené. To by si sa
hanbil za Ježiša! Lebo keď veríme, nie sme
iba vyznávačmi nejakého učenia, ale si vy-
tvárame priateľský vzťah k žijúcemu Ježi-
šovi. Pri rozhodovaní sa pýtame na Jeho ná-
zor, staviame sa na jeho stranu. Vedel by
si uviesť aspon jeden dôvod, prečo by sa
mal cítiť menejcenným ten, čo sa s Ním
priatelí? Iste nie! Pristane nám teda vy-
rovnanosť a určité hrdosť, že patríme k Ne-
mu.

Ani v konaní a rozprávaní by nebolo dobré sa prispôbovať svojmu okoliu. Veď koľko názorov počuješ a postojov vidíš, za ktoré by sa bolo treba hanbiť! Ľudia sa však práve tým chvália. Kto im ukáže pravé hodnoty, keď sa my budeme skrývať so svojou vierou?

Ten, ktorý dokáže byť skromne neoblomný a jednoducho priamy, stáva sa svedkom Ježiša a zaslúži si obdiv. Takým bol aj istý Peter, ktorý po štvrt hodinovom očierňovaní náboženstva učiteľkou na otázku: "Je tu niekto veriaci?" sa prihlásil. Bola to jediná zdvihnutá ruka v triede. Tento jeho skutok nezapadne do zabudnutia. Zostane iste v pamäti Pána Ježiša, ktorý povedal: "Každého teda, kto ma vyzná pred ľuďmi, vyzná i ja pred svojím Otcom..." /Mt 10, 31/.

Upevňujme sa vo viere štúdiom, riešením pochybností a modlitbou. Neochvejne ju vyznávame vo svojom prostredí. Fandím najmä tým, čo bývajú na internétoch, v kasárňach, alebo sa pohybujú v prostredí viere nepriateľskom. Samozrejme, že sa nebudeme povýšenecky vystatovať. Nebudeme zabídať ani na to, že naše slová majú predchádzať i sprevádzať skutky pozornej lásky. Nebudeme sa však ani báť, lebo ak je Boh s nami, kto sa môže postaviť proti nám?

Keby niekoho predsa obťažovali myšlienky, ako: "čo si o mne pomyslia?", "nemal by som sa prispôbiť?" alebo podobné, nech si pripomenie túto príhodu.

Istý sedliak išiel po ceste so svojím synom a somárom. Cestou stretli pocestného. Ten ich zastaví a hovorí:

- Pán brat, či ste vy len smiešny! Načo je vám ten osol? Prečo nan nevysadíte svojho svna?

Muž dal na jeho slová a bol spokojný, lebo takto sa im išlo omnoho rýchlejšie. Po čase došli k jednému mlynu. Mlynár vyl hoval pred mlynom a nemal inej roboty, ako si obzerat okoloidúcich. Keď uvidel somára, na ktorom sedel chlapec a vedľa kráčajúceho otca, zakričal na nich:

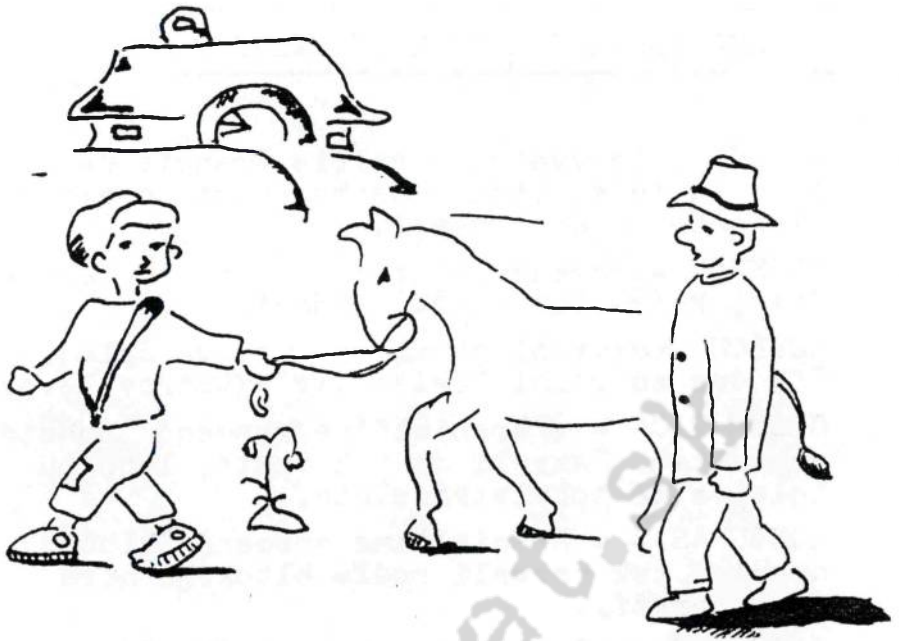
- Či sa ten chlapec nehanbí?! Vezie sa ako kráľ a jeho starý otec aby šiel pešo! Veď je to hanba!

Chlapec sa začervenal, rýchlo zišiel z osla a jeho otec nan vysadol. Tak pokračovali v ceste ďalej - chlapec pešo, otec na somárovi. Keď sa približovali k mestu, oprati nim išiel muž. Na jeho čiapke bolo napísané: "Spolok pre ochranu zvierat". Ten sa na otca oboril:

- Počujte, človeče, prečo trápите to úbohé zviera? Nevidíte, že ledva dýcha? Vám by sa páčilo, keby vás niekto takto ničil?

Majiteľ "úbohého zvieraťa" rýchlo zostúpil a v ceste pokračoval pešo. Chlapci, ktorí sa nablízku hrali, keď to videli, hovorili si:

- Tak to vyzerá, že ten osol ich neznáša. Zhodil obidvoch, preto idú pešo...

Žiakopoprekrúca dlá §

- Ja by som vyskočil ešte vyššie, ale bál by som sa spadnúť dolu.
- Z mestských lampiónov zaznievala hudba.
- Hlavní hrdinovia roménu sú rozdelení na tri časti.
- Matematika sa delí na algebru a geometriu.

AKO VZNIKLI ZEMEPISNÉ NÁZVY ?

AMAZON - dobyvateľ Brazílie Francis de Orellan sa tu stretol s ozbrojenými domorodými ženami - Amazonkami.

BERMUDY - pomenované podľa Španiela Bermudeza, ktorý ich r.1522 objavil.

CEYLON - vznikol skomolením slova Selan. Pôvodne sa volal "Selan div"="Ostrov levov".

COSTA RICA - v španielčine znamená "bohaté pobrežie". Nazvali ju tak preto, lebo tu bolo veľké bohatstvo zlata.

HONDURAS - v španielčine znamená "hlboký". Krajinu tak nazvali podľa hlbokého mora pri pobreží.

JAPONSKO - má meno zo skomoleného čínskeho názvu "Je pven", ktorý európania zamenili za "Japan".

LA PAZ - v španielčine znamená "mier, pokoj". Založili ho Španieli v r.1548 a pomenovali podľa pokojného obchodovania.

MISSISSIPPI - meno prevzaté od indiánov; v ich reči znamená "otec vŕd", čiže veľká rieka.

MISSOURI - v indiánskej reči znamená "bahniť rieka".

PANAMA - prevzaté z indiánskej reči, v ktorej znamená "miesto veľa rŕb".

VEĽKONOČNÉ OSTROVY - holandský moreplavec Roggeveen ich objavil práve na Veľkú noc - 6.apríla 1722.

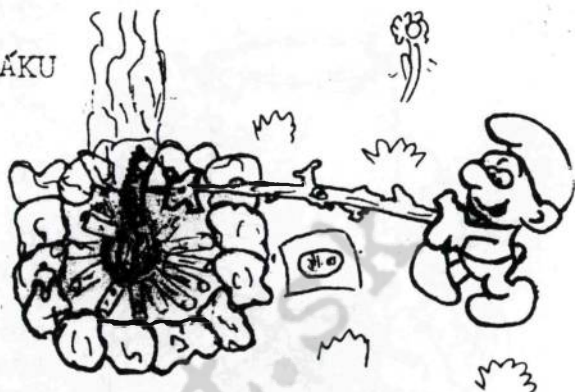
VENEZUELA - ide o zdobnelinu Venezie /Benátok/. Domorodci tu totiž stavajú kolové stavby nad vodou.

ROBINSONIÁDA

FYZIKA PRI TÁBORÁKU

Fyzika a táborák? Načo by nám tam bola - namietnete asi okamžite. Skôr je to tak, že od fyziky, chémie a ostatných predmetov si chcem aspoň počas výletu odpočínúť. Ale možno práve pri opekaní slaninky vás niekedy napadli takéto otázky: Čo je horenie? Ako sa uvoľnené teplo prenáša zo zdroja do potravín? Čo sa deje, keď sa potraviny varia a smažia?

Nebojte sa, nebudeme hľadať odpovede na uvedené otázky; tie sa dozviete postupne pri štúdiu fyziky. Nateraz nám postačí, že fyzikálne zákony môžeme využiť na prípravu rôznych pochúťok. Niektoré z uvedených spôsobov sa oplatí vyskúšať na vašom jesennom výlete. No musíte sa poponáhľať, lebo čoskoro začne snežiť.

Na smaženie potravín a rýchle ohrievanie konzerv si môžete urobiť piecku z prázdnej väčšej plechovice. Keď ju ešte plnú otvárame, dbáme na to, aby sme horné veko starostlivo vyrezali po celom obvode. Vyre-

zané veko položíme na dno vyprázdnenej plechovky a tesne nad dnom urobíme otváračom po obvode niekoľko otvorov. Na obrázku č.1 vidno, ako treba piecku zhotoviť a použiť.

Obr. 1

dno. Pravda, zaobídeme sa aj bez voľného dna. No potom nemusí byť pevné dno - platna našej piecky - všade rovnomerne zohriata.

Pochútky, pečené v alobalu v pahrebe dobre poznáte. Recepty na pečenie pstruha, živánskej či kurčáta iste nepotrebuje. Ne poraďím vám, ako zabrániť tomu, aby sa niektoré časti nepripálili.

Potraviny zabalíme do dvoch fólií, medzi ktoré vložíme vrstvu novinového papiera. Pieť budeme o niečo dlhšie, no pochútku upečieme rovnomerne.

Alobal možno použiť aj ináč - ako zrkadlo-odrážač tepla. Takéto odrazové piec-

ky sú na obrázku č.2. Potraviny pečieme pomocou tepla, vyžiareného ohniskom a vhodne odrazeného fóliou. Na pecky potrebujeme iba alobal a niekoľko vetvičiek.

Obr. 2

Myslím, priatelia, že na dnes to stačí. Nabudúce budeme pokračovať. Uvedieme ďalšie netradičné spôsoby prípravy potravín, napríklad ako uvariť vajíčko v papierovom pohári alebo ako ho upiecť v papierovom sáčku.